

**Centrum obce s bydlením a vybaveností
Praha-Lysolaje**
knesl kynčl architekti

Nová zástavba na okraji městské části Praha-Lysolaje vznikla v symbióze veřejného a soukromého sektoru – obce a developera. Cílem bylo vytvořit novodobé centrum obce a doplnit tak chybějící veřejnou vybavenost, pro kterou už se ve stávající zástavbě nenašlo místo.

Co všechno se stalo v Dolině

Lokalita je komunikačně napojena ve čtyřech místech na stávající uliční síť. Jádrem území jsou dvě veřejná prostranství – náměstí a park.

Náměstí je vymezeno komunitním centrem s multifunkčním sálem a restaurací, bytovým domem s obecními byty, centrem služeb, jako je ordinace lékaře, mateřské centrum, obchod s potravinami, a jednopodlažním bytovým domem s atriovými byty. Park je na severu ukončen mateřskou školou zapuštěnou do stoupajícího terénu. Po obvodu je rozmístěno 57 rodinných

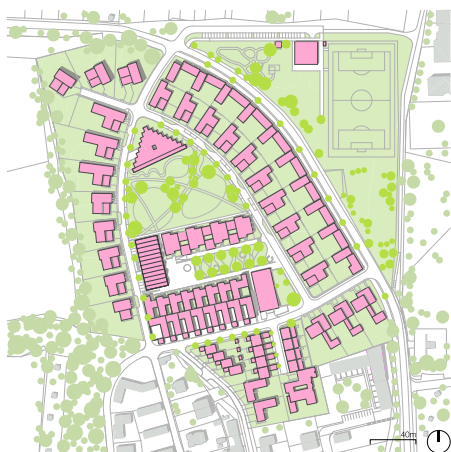
domů několika typů, které jsou uspořádány nálevkovitě v souladu s morfológií terénu. Celá lokalita je dotvořena novým sportovním areálem na severovýchodě.

Dualita návrhu se odráží i v materiálovém řešení, kdy veřejné stavby – domy kolem náměstí – mají obklad z režného zdiva a soukromé stavby – rodinné domy – jsou provedené v kombinaci světlých omítek a kamenných zídek. Třetím doplňujícím elementem je park.

AUTORSKÁ ZPRÁVA

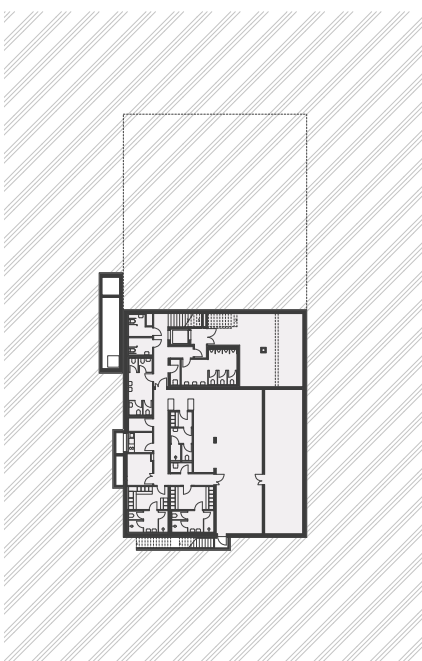
Situace

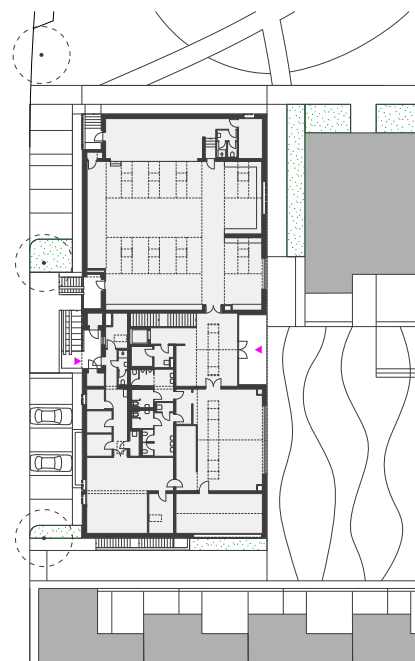
Schwarzplan

Místo stavby: Štěpnice, Praha-Lysolaje
 Autoři: knesl kynčl architekti / Jiří Knesl, Jakub Kynčl, Jan Weiss
 Spolupráce: Lucie Miovská / Artmio; Viktor Kvita / Ateliér DPK; Marek Vrba / Ateliér 99; Milan Pytloun / raz23; Martin Trčka / knesl kynčl architekti; Lukáš Janda a Roman Seiter; Tomáš Páchl a Libor Konečný; Zbyněk Holešovský; Jan Vrba; Ivan Drápal; Martin Poštolka; Karel Alexa / Alexa-projekce; Tibor Stroh a Ondřej Urban / AZ KLIMA; Josef Hruška; Lukáš Konečný / Ateliér DPK; Václav Slíva / Ateh; Jan Mach / GASTROMACH; Pavel Ferebauer, Pavel Šebela a Michal Moravec
 Investor: Landia-Zátiší; městská část Praha-Lysolaje
 Projekt: 2017–2020
 Realizace: 2019–2024
 Zastavěná plocha: 12 300 m²
 Plocha pozemku: 6,3 ha
 Obestavěný prostor: 70 500 m³
 Hrubá podlažní plocha: 22 500 m²
 Foto: ATELIER BRUNECKÝ

Sokolovna – suterén

Sokolovna – přízemí

ELIŠKA PODHOLOVÁ VARYŠOVÁ

Soubor Dolina v pražských Lysolajích je prakticky samostatná malá čtvrť. Navzdory tomu, že vznikla najednou, je zde velká variabilita typů staveb, vedle obytných domů vlastně veškerá občanská vybavenost, a to v rozličných budovách, které svou velikostí a uspořádáním respektují celek, ale přinášejí vždy trochu jiný výraz – sokolovna se zubatou střechou nebo komunitní centrum s nárožní hodinovou „věží“. Centrum tvoří zelené prostranství odstupňované několika schody a představující park a náměstí. Kromě rodinných domů jsou zde i nízké domy bytové s obecními byty. Rodinných domů je několik typů – architektonicky sice nejsou nijak zvlášť výjimečné, řadové domky jsou navíc dosti uzavřené za zdmi dvorků, trochu se odcizují veřejnému prostranství – ale celkový koncept dává vzniknout pěknému jádru obce, které svou funkční rozmanitostí reaguje na spolupráci obce a developera. Tím se podařilo vytvořit nikoliv další satelit, ale jakousi novou vesnici, která se hlásí ke svému postavení městyse či větší vesnice a nesnaží se do centra obce nacpat několikapatrové bytové či administrativní budovy a hrát si na město. Ona samotná idea vytvoření nového středu obce – živého středu, návsi, náměstí, je velmi komplikovaná. Prostor musí svou funkcí, náplní souznít s okolím, aby ho pak lidé skutečně využívali. Zatímco ve městech u náměstí většinou očekáváme živou uliční frontu, obchody, hospody, vybavenost a samotné veřejné prostranství je pak pouze jakýmsi rozšířením, prostorem navíc, do kterého se ten přirozeně proudící život může přelít, pokud neodteče někam dál, na vesnicích to funguje trochu jinak. Ve většině případů se tam kolektivní společenské interakce přesouvají mezi hřištěm a nejoblíbenější hospodou, náves pak může sloužit pro shromáždění, trhy, oslavy svátků. Dolina v tomto propojuje všechna potřebná zařízení, ale samotné veřejné prostranství je větší než náves a zároveň s rozsáhlou zelení působí tedy více jako náměstí s parkem. V tom se ukazuje, že mají Lysolaje větší aspirace než být vesnicí a také že prostor bude využíván spíše k rekreaci obyvatel a neformálnímu setkávání než pro obcí pořádané aktivity.

PETR ŠMÍDEK

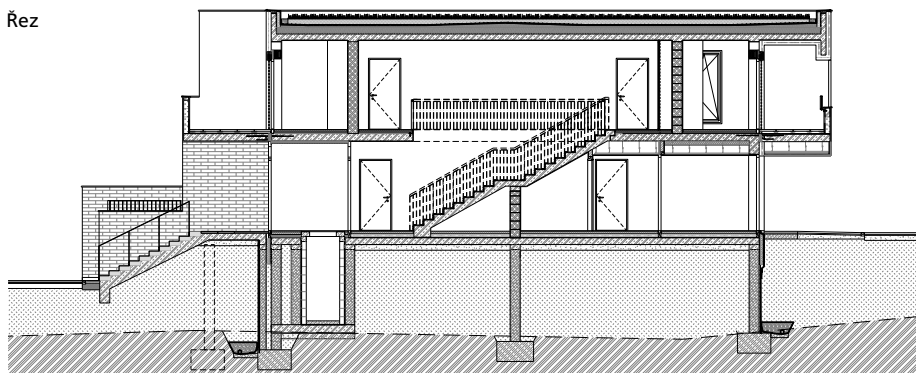
V okolí Prahy nejde o nic neobvyklého, když městský architekt nebo architektka (např. Anna Šlapetová v Dolních Břežanech nebo Jan Hájek v Líbeznicih) pomáhá s výběrem vhodných architektonických studií pro kultivaci veřejných prostorů. Na Lysolajích je pozoruhodná dlouhodobá spolupráce s jedním konkrétním ateliérem. Brněnský ateliér knesl kyněl architekti již pro tuto pražskou městskou část navrhl sportovně-rekreační areál, mateřskou školu, obchodní jednotky a obecní byty. Současně ve spolupráci se soukromými investory postavili několik souborů rodinných domů. Vyprojektovali také novou radnici, ale ta se tuším zatím nerealizovala. Tady shledávám paralelu s Trojanovicemi, kde se o jedno místo dlouhodobě stará Kamil Mrva, nebo s Dolní Bečvou, kde působí Henkai architekti. Když přijedete do Beskyd, hned poznáte kvalitativní rozdíl vůči okolním vesnicím. Investice do architektury se na rozdíl od soutěžení o nejnižší cenu vyplatí.

PETR VOLF

Architekti Jiří Knesl s Jakubem Kynčlem, kteří jsou spojeni především s Brnem a okolím, jsou v Lysolajích jako doma, navrhovali nejen zdejší sportovní areál, ale zejména celou rezidenční čtvrť Dolina. Obec – rozkládající se v údolí vyhloubeném Lysolajským potokem – se takto rozšířila ve své vrcholové partii na levé straně silnice vedoucí do Horoměřic. Vzniklo nové centrum, které přinesla urbanisticky zdařilá soustava řadových domů. Rezidenční architekturu vyvažují obecní budovy v čele se sokolovnou a domem služeb s lékařskou ordinací, obchody a dalšími nezbytnostmi. Zvláště vydařená je sokolovna, která areál obohacuje o další architektonickou vrstvu, ze sedlových střech a cihelné fasády vyzařuje soudobé navazování na venkovskou tradici, aniž by to bylo podbíživé gesto. Veřejné prostranství je protkané cestami a vybízí k tomu, aby se na něm obyvatelé okolních domků scházeli a komunikovali: podélné stupně jsou proto řešeny jako lavice. Díky tomu není Dolina okrajovým satelitem, ale plnohodnotnou čtvrtí, kde lidé nemusí být postiženi klaustrofobickými stavy vyplývajícími z přehuštěné monokulturní zástavby. Jako taková má všechny předpoklady stát se takzvanou dobrou adresou.

Řez

WIENERBERGER

Bytové a rodinné domy v Lysolajích

Při výstavbě bytového domu a rodinných domů v rámci obytného souboru Dolina v pražských Lysolajích bylo vzhledem k vysokým nárokům na kvalitu použito zdivo POROTHERM výrobce Wienerberger, zejména cihly pro akustické zdivo.

CIHLA POROTHERM 19 AKU

Akustický cihelný blok P+D pro tl. stěny 19 a 42 cm na maltu M 10.

Cihly Porotherm 19 AKU jsou určeny zejména pro jednovrstvé zdivo tl. 190 mm (lze je použít při výstavbě nemocnic, sanatorií, škol, hotelů atd.) a pro dvouvrstvé zdivo s vysokými nároky na ochranu proti hluku (v nosných akusticky dělicích stěnách rodinných dvojdomů nebo řadových rodinných domů) tl. 420 mm s mezerou 40 mm vyplněnou minerální izolací (např. Isover UNI). Cihly lze též použít pro vnitřní nosnou část vrstveného zdiva v kombinaci s tepelným izolantem a případně s dalšími cihelnými materiály – lícovkami plnicími funkci vnější ochranné vrstvy zdiva.

- Rozměry: délka 372 mm, výška 238 mm, šířka 190 mm
- Hmotnost 17,5 kg
- Součinitel tepelné vodivosti bez omítek (λ) 0,290 W/mK
- Součinitel prostupu tepla s omítkami (U) 1,100 W/m²K
- Vážená laboratorní neprůzvučnost (R_w) 53 dB
- Vyráběno v pevnosti P15

CIHLA POROTHERM 25 AKU SYM

Akustický cihelný blok s maltovou kapsou pro tl. stěny 25 cm na maltu M 10.

Svisle děrované cihly Porotherm 25 AKU SYM jsou určeny pro omítané nosné zdivo tl. 250 mm. Cihly mají díky své

vyšší objemové hmotnosti a speciálnímu systému děrování výborné akustické a tepelněakumulační vlastnosti. Tyto cihly jsou velmi vhodné pro mezibytové příčky tl. 250 mm, neboť s rezervou splňují požadavky ČSN na zvukovou izolaci a tepelné vlastnosti zdiva.

- Rozměry: délka 372 mm, výška 238 mm, šířka 250 mm
- Hmotnost 22,6 kg
- Součinitel tepelné vodivosti bez omítek (λ) 0,310 W/mK
- Součinitel prostupu tepla s omítkami (U) 0,950 W/m²K
- Vážená laboratorní neprůzvučnost (R_w) 57 dB
- Vyráběno v pevnosti P15, P20

CIHLA POROTHERM 30 AKU Z

Akustický cihelný blok P+D pro tl. stěny 30 cm na maltu M 10.

Svisle děrované cihly Porotherm 30 AKU Z jsou určeny pro omítané nosné zdivo tl. 300 mm.

- Rozměry: délka 247 mm, výška 238 mm, šířka 300 mm
- Hmotnost 18 kg
- Součinitel tepelné vodivosti bez omítek (λ) 0,310 W/mK
- Součinitel prostupu tepla s omítkami (U) 0,850 W/m²K
- Vážená laboratorní neprůzvučnost (R_w) 57 dB
- Vyráběno v pevnosti P15, P20

CIHLA POROTHERM 11.5 AKU

Akustický cihelný blok P+D pro tl. stěny 11,5 cm na maltu M 10.

Cihly Porotherm 11,5 AKU se používají pro omítané zdivo vnitřních příček tl. 115 mm s vyššími nároky na zvukovou izolaci, případně pro vnější omítanou část obvodového vrstveného zdiva v kombinaci s tepelným izolantem a vnitřní nosnou částí.

- Rozměry: délka 497 mm, výška 238 mm, šířka 115 mm
- Hmotnost 15,4 kg
- Součinitel tepelné vodivosti bez omítek (λ) 0,300 W/mK
- Součinitel prostupu tepla s omítkami (U) 1,550 W/m²K
- Vážená laboratorní neprůzvučnost (R_w) 47 dB
- Vyráběno v pevnosti P15

PŘEKLADY POROTHERM KP 7 100–350 CM

Cihelné překlady Porotherm KP 7 se používají jako plně nosné prvky nad okenními a dveřními otvory ve zděných stěnových konstrukcích. Vyrábějí se z cihelných tvarovek tvořících podklad pod omítku a zároveň obálku pro železobetonovou nosnou část překladu.

- Rozměry: délka 100–350 cm, šířka 7 cm, výška 23,8 cm